# SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä elokuuta 2011

## 980/2011

## Valtioneuvoston asetus

### merenhoidon järjestämisestä

Annettu Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2011

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty ympäristöministeriön esittelystä, säädetään vesien- ja merenhoidon järjestämisestä 30 päivänä joulukuuta 2004 annetun lain (1299/2004) 26 a §:n ja 26 l §:n nojalla:

1 luku

**Yleiset säännökset**

1 §

*Merenhoitosuunnitelmakausi*

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 26 a ja b §:ssä tarkoitettu merenhoitosuunnitelma laaditaan kuudeksi vuodeksi kerrallaan.

Ensimmäinen merenhoitosuunnitelma on valmisteltava siten, että se hyväksytään viimeistään 15 päivänä heinäkuuta 2015.

2 §

*Määritelmät*

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

*1) laadullisella kuvaajalla* sellaista tekijää, joka on huomioitava ympäristön hyvää tilaa määritettäessä, ja

*2) indikaattorilla* sellaista laadullista tai määrällistä osoitinta tai ilmentäjää, jonka avulla ympäristön tilaa tai sen muutosta kuvataan.

*3) meriympäristöllä* merivesien fysiografisia, maantieteellisiä, kemiallisia, geologisia, biologisia ja ilmastollisia osatekijöitä jotka yhdessä fyysisten akustisten ja kemiallisten olosuhteiden, mukaan lukien ihmisen toiminnasta johtuvat olosuhteet, kanssa määrittävät meriekosysteemien tilan, laadun ja tuottavuuden.

3 §

*Viranomaiset ja laitokset merenhoidon suunnittelussa*

Ympäristöministeriö yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten kanssa vastaa merenhoitosuunnitelman laatimiseksi

1) meriympäristön tilan alustavan arvion kokoamisesta;

2) meriympäristön hyvän tilan ominaispiirteiden määrityksestä ja ympäristötavoitteiden asettamisesta;

3) seurantaohjelman laatimisesta ja tarvittavista seurannoista;

4) toimenpideohjelmien kokoamisesta.

5) tarvittavasta raportoinnista.

Suomen ympäristökeskus vastaa merenhoidon suunnittelua varten tarvittavien tietojärjestelmien kehittämisestä ja ylläpitämisestä sekä tarvittavasta raportoinnista.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vastaa toimialueellaan merenhoitosuunnitelman laadintaa ja toimeenpanoa varten

1) tarvittavan tiedon tuottamisesta, kokoamisesta ja toimittamisesta;

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/56/EY (32008L0056); EYVL N:o L 164, 25.6.2008, s. 19

2) toimenpideohjelman laatimisesta alueellaan;

3) valmistelee seurantaohjelmaa ja vastaa seurannan järjestämisestä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisille rannikkovesille, sekä

4) osallistumisen järjestämisestä ja tiedottamisesta.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii edellä 3 momentissa tarkoitettua merenhoidon suunnittelua ja toimeenpanoa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kesken ja ympäristöministeriön sekä tarvittaessa muiden viranomaisten ja laitosten kanssa yhteen sovittavana elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksena.

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 26 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen ministeriöiden alaiset tai ohjaamat viranomaiset, laitokset ja yksiköt vastaavat omalla toimialallaan merenhoitosuunnitelmaa varten tarvittavan tiedon tuottamisesta, kokoamisesta ja toimittamisesta sekä merenhoitosuunnitelman toimeenpanosta. Näitä ovat Metsähallitus, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Suomen Riistakeskus, Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Ilmatieteen laitos, Liikennevirasto ja Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi. Lisäksi Geologian tutkimuskeskus, puolustusvoimat sekä muut vesien- ja merenhoidon järjestämiseen osallistuvat viranomaiset ja laitokset vastaavat omalla toimialallaan merenhoitosuunnitelmaa varten tarvittavan tiedon tuottamisesta, kokoamisesta ja toimittamisesta.

4 §

*Tietojen kokoaminen ja tarkastelukokonaisuudet*

Tietojen kokoamisessa, toimittamisessa ja käyttämisessä tulee soveltuvin osin ottaa huomioon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999), aluevalvontalain (755/2000) sekä paikkatietoinfrastruktuurista annetun lain (421/2009) säännökset.

Tarkastelukokonaisuudet merenhoitosuunnitelman valmistelussa ja laatimisessa sekä merenhoitosuunnitelman toimeenpanossa voivat ylittää hallinnolliset toimialuerajat.

2 luku

**Meriympäristön tilan alustavaan arviointiin tarvittavat selvitykset**

5 §

*Merivesien olennaisten piirteiden ja ominaisuuksien selvittäminen*

Ympäristöministeriö vastaa merivesien olennaisten piirteiden ja ominaisuuksien selvittämisestä yhteistyössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Muut viranomaiset ja laitokset toimittavat pyynnöstä ympäristöministeriölle ja asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tarpeelliset merivesien olennaisia piirteitä ja ominaisuuksia koskevat tiedot. Merivesien olennaisia piirteitä ja ominaisuuksia selvitettäessä on otettava soveltuvin osin huomioon liitteessä 1 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/56/EY, jäljempänä *meristrategiadirektiivi,* liitteen III taulukossa 1 esitetyt merivesien ominaisuudet.

6 §

*Meriympäristöön vaikuttavan toiminnan arviointi*

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimialueellaan ja Suomen ympäristökeskus vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisten rannikkovesien ulkopuolisilla merivesillä kokoavat tiedot meriympäristön tilaan vaikuttavasta toiminnasta ja sen ilmenemisestä meriympäristössä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä Suomen ympäristökeskus kokoavat lisäksi merivesien käyttöä ja meriympäristön tilan huonontumisesta johtuvia kustannuksia koskevaa taloudellista ja sosiaalista arviointia varten tarvittavat tiedot.

Muut viranomaiset ja laitokset toimittavat omaa toimialaansa koskevat tiedot, suunnitel-

mat ja selvitykset, analyysit ja arvioinnit meriympäristön tilaan vaikuttavasta toiminnasta asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä ympäristöministeriölle. Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja koottaessa on otettava soveltuvin osin huomioon liitteessä 2 sekä meristrategiadirektiivin liitteen III taulukossa 2 luetellut tekijät.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Suomen ympäristökeskuksen toimialueillaan tulee tarvittaessa arvioida ja yksilöidä merenhoitosuunnitelmaa varten vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 26 e §:ssä tarkoitetut poikkeukselliset olosuhteet tai toimet taikka toimien puute.

7 §

*Meriympäristön vallitsevan tilan arviointi*

Ympäristöministeriö sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja Suomen ympäristökeskus toimialueillaan arvioivat ja määrittävät edellä 5 §:ssä tarkoitettujen ominaispiirteiden perusteella meriympäristön vallitsevan tilan merenhoitosuunnitelmaa varten liitteessä 1 esitettyjä tekijöitä soveltuvin osin käyttäen ja yhteistyössä yhteen sovittavan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä muiden viranomaisten ja laitosten kanssa. Kansainvälisen yhteistyön puitteissa tehdyt selvitykset otetaan soveltuvin osin huomioon meriympäristön vallitsevaa tilaa arvioitaessa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset yhteistyössä muiden viranomaisten ja laitosten kanssa kokoavat merenhoidon suunnittelua varten ne vesienhoidon suunnittelua ja muun lainsäädännön toimeenpanoa koskevat tiedot, jotka liittyvät meriympäristön tilan arvioimiseen.

3 luku

## Meriympäristön hyvän tilan määrittäminen ja ympäristötavoitteet merenhoidon suunnittelussa

8 §

*Meriympäristön hyvä tila ja sen ominaispiirteet*

Ympäristöministeriö yhteistyössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, Suomen ympäristökeskuksen ja muiden viranomaisten ja laitosten kanssa määrittelee meriympäristön hyvän tilan ominaispiirteet edellä 5—7 §:ien nojalla selvitettyjen tietojen perusteella ja liitteessä 3 sekä meristrategiadirektiivin liitteessä I esitettyjä laadullisia kuvaajia käyttäen. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut viranomaiset ja laitokset toimialueillaan toimittavat ympäristöministeriölle hyvän tilan määrittämistä varten tarvittavat tiedot.

Meriympäristön hyvää tilaa määritettäessä tulee ottaa huomioon muun lainsäädännön soveltaminen ja erityisesti vesienhoitosuunnitelmat sekä muun kansainvälisen yhteistyön puitteissa tehdyt selvitykset ja sitoumukset.

Meriveden tilaa ei voida vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 2 § 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla rannikkovesillä luokitella hyväksi, jos vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (nro 1022/2006) liitteessä 1 D tarkoitetun aineen ympäristönlaatunormi on ylittynyt.

9 §

*Ympäristötavoitteiden asettaminen*

Ympäristöministeriö yhteistyössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja muiden viranomaisten ja laitosten kanssa valmistelee meriympäristön tilan alustavan arvioinnin perusteella meriympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi tai ylläpitämiseksi meristrategiadirektiivin liitteen IV mukaiset kattavat ympäristötavoitteet, jotka sisältävät

1) meriympäristön hyvää tilaa osoittavat yleiset tavoitteet;

2) ympäristön hyvän tilan saavuttamisen seurannan ja arvioinnin toteuttamiseksi tarpeelliset mitattavat tavoitteet ja niihin liittyvät indikaattorit; sekä

3) merenhoitosuunnitelman täytäntöönpanon toiminnalliset tavoitteet.

Ympäristötavoitteita asetettaessa sosiaaliset ja taloudelliset seikat tulee asianmukaisesti huomioida sekä asettaa tavoitteiden saavuttamiselle aikataulu. Tavoitteille tai niihin liittyville indikaattoreille voidaan tarvittaessa määrittää vertailu- tai raja-arvoja. Ympäristö-

tavoitteiden asettamisessa tulee lisäksi ottaa huomioon merkittävät rajat ylittävät vaikutukset sekä muut kansallisesti tai kansainvälisesti asetetut ympäristötavoitteet.

Ympäristöministeriö yhteistyössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa selvittää 5—7 §:ien nojalla koottujen tietojen sekä 8 §:ssä tarkoitettujen meriympäristön hyvän tilan ominaispiirteiden perusteella ne merivesien osa-alueet joilla meriympäristön hyvää tilaa ei voida saavuttaa tavoitellussa aikataulussa.

10 §

*Poikkeuksellisten olosuhteiden arviointi*

Ympäristöministeriön yhteistyössä muiden merenhoidon suunnittelun viranomaisten ja laitosten kanssa tulee tarvittaessa arvioida vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 26 e §:ssä tarkoitetusta tilanteesta tai olosuhteesta johtuvan meriveden tilan tilapäisen huonontumisen merkitystä ympäristötavoitteiden kannalta.

4 luku

**Merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma**

11§

*Toimenpideohjelma*

Toimenpideohjelma voidaan laatia koskemaan merivesiä kokonaisuudessaan tai niiden ominaisuuksien tai niihin vaikuttavan toiminnan perusteella määritettävien alueellisten kokonaisuuksien perusteella.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valmistelee toimenpideohjelman toimialueellaan. Yhteen sovittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kokoaa ja yhteen sovittaa toimenpideohjelmat liitettäväksi merenhoitosuunnitelmaan. Muut viranomaiset ja laitokset toimittavat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille omaa toimialaansa koskevat tarpeelliset tiedot toimenpideohjelmaa varten ja osallistuvat toimenpideohjelman laadintaan ja toimeenpanoon omalla toimialallaan.

Ympäristöministeriö määrittelee ja yhteistyössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä muiden viranomaisten ja laitosten kanssa valmistelee merivesiä kokonaisuudessaan koskevat toimenpiteet ja vastaa niihin liittyvästä kansainvälisestä yhteistyöstä.

Toimenpideohjelmassa esitetään meriympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi tai ylläpitämiseksi tarvittavat toimenpiteet ja niiden tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen ottaen huomioon taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset ja kestävän kehityksen vaatimukset sekä vesienhoitosuunnitelmissa esitetyt toimenpiteet. Lisäksi esitetään miten toimenpiteet edistävät asetettujen ympäristötavoitteiden saavuttamista.

12 §

*Toimenpiteet*

Toimenpideohjelmassa tulee esittää meristrategiapuitedirektiivin liitteen VI mukaisesti meriympäristön tilaa parantavia tai tilan ollessa hyvä, ylläpitäviä toimenpiteitä, joita valittaessa otetaan soveltuvin osin huomioon

1) meriympäristöön vaikuttavan toiminnan sallittu määrä;

2) meriympäristöön kohdistuvan häiriön aiheuttaman haitallisen vaikutuksen sallittu määrä;

3) meriympäristöön kohdistuvan toiminnan alueellisen ja ajallisen toiminnan valvonta;

4) hallinnan yhteensovittamisen varmistaminen;

5) meriympäristön pilaantumisen jäljitettävyyden parantaminen;

6) meriympäristön suojelun ja kestävän käytön taloudelliset kannustimet;

7) hallintavälineet, joilla ohjataan meriympäristöön vaikuttavaa toimintaa meren ekosysteemien vahingoittuneiden osien ennallistamiseksi; sekä

8) sidosryhmien osallistuminen ja yleisen tietoisuuden lisääminen.

13 §

*Alueelliset suojelutoimenpiteet*

Toimenpideohjelmassa esitetään alueellisia suojelutoimenpiteitä, jotka edistävät muun lainsäädännön perusteella muodostettujen

merellisten suojelualueiden yhtenäisiä ja edustavia verkostoja, ja jotka ottavat huomioon näiden alueiden ekosysteemien monimuotoisuuden.

Jos meriympäristöön vaikuttavan toiminnan hallinta Euroopan unionissa tai kansainvälisesti voi vaikuttaa merkittävästi merellisiin suojelualueisiin, nämä alueet on yksilöitävä toimenpideohjelmassa.

5 luku

**Merenhoitosuunnitelman seurantaohjelma**

14 §

*Seurantaohjelma*

Ympäristöministeriö ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen ja muiden viranomaisten ja laitosten kanssa määrittelevät toimialansa ja toimialueensa meriympäristön sekä mereen vaikuttavan toiminnan seurannan tarpeet ottaen huomioon mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 26 h §:ssä säädetään. Lisäksi otetaan huomioon meristrategiadirektiivin liitteen V vaatimukset.

Ympäristöministeriö yhteistyössä yhteen sovittavan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja muiden viranomaisten ja laitosten kanssa kokoaa, yhteen sovittaa ja laatii seurantaohjelman merivesien meriympäristön tilan jatkuvaa arviointia varten. Seurantaohjelmassa yhdistetään soveltuvin osin eri viranomaisten ja laitosten järjestämä seuranta ja toiminnanharjoittajan muun lain nojalla tekemä tarkkailu sekä otetaan huomioon vesienhoidon rannikkovesien seurantaohjelma. Seurantaohjelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon liitteissä 1 ja 2 esitetyt tekijät sekä liitteessä 4 esitetyt yleiset vaatimukset.

Seurantaohjelmassa esitetään ympäristötavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi tarvittavat seurattavat tekijät, seuranta-alueet sekä seurantatiheys. Seurantatiheys ja -ajoitus valitaan siten, että saavutetaan hyväksyttävä luotettavuus- ja tarkkuustaso. Seurantaohjelmassa tulee olla riittävästi seurattavia tekijöitä sekä seurantapaikkoja tai -alueita, jotta meriympäristön tilaa voidaan arvioida kokonaisuudessaan.

Seurantaohjelmissa käytetään mahdollisuuksien mukaan kansainvälisiin sopimuksiin perustuvien ohjelmien seurantaohjeita, jotta varmistetaan yhdenmukaisuus niiden kanssa. Seurantaohjelman arviointikäytäntöjen ja -menetelmien vertailukelpoisuus muiden Itämeren Euroopan unionin jäsenvaltioiden kanssa varmistetaan ja seurantaohjelman tiedot yhdistetään ja yhteen sovitetaan siinä määrin kuin on mahdollista.

15 §

*Seurannan järjestäminen*

Ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä muut viranomaiset ja laitokset toimialallaan vastaavat merenhoitosuunnitelman mukaisen seurantaohjelman toteuttamisesta.

Rannikkovesien ulkopuolisia merivesiä koskevan seurannan järjestämisestä vastaa Suomen ympäristökeskus yhteistyössä Ilmatieteen laitoksen ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen, Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran, Metsähallituksen sekä puolustusvoimien kanssa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset järjestävät seurannan toimialueensa rannikkovesillä yhteistyössä muiden viranomaisten laitosten kanssa.

6 luku

**Merenhoitosuunnitelman laatiminen ja tarkistaminen**

16 §

*Merenhoitosuunnitelman laatimisaikataulu*

Ympäristöministeriö, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Suomen ympäristökeskus sekä muut viranomaiset ja laitokset toimialoillaan vastaavat siitä, että merenhoitosuunnitelmaa varten laaditaan tarvittavat selvitykset.

Ensimmäistä merenhoitosuunnitelmaa valmistellaan siten, että

1) meriympäristön tilan alustava arviointi 2 luvun mukaisesti tulee tehdä 15 heinäkuuta 2012 mennessä;

2) meriympäristön hyvän tilan määrittäminen ja hyvän tilan saavuttamiseksi tai ylläpitämiseksi tarvittavien ympäristötavoitteiden asettaminen tulee tehdä 15 heinäkuuta 2012 mennessä;

3) merellisiä suojelualueita koskevat 13§:ssä tarkoitetut tiedot tulee julkistaa vuoteen 2013 mennessä;

4) merenhoitosuunnitelman seurantaohjelma tulee laatia 15 heinäkuuta 2014 mennessä;

5) merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma tai -ohjelmat tulee laatia vuoteen 2015 mennessä ja täytäntöönpano aloittaa vuoden 2016 aikana.

17 §

*Merenhoitosuunnitelman tarkistaminen*

Merenhoitosuunnitelma tarkistetaan joka kuudes vuosi sen laatimisen jälkeen. Tarkistus tehdään

1) meriympäristön tilan alustavasta arvioinnista;

2) meriympäristön hyvän tilan määrittämisestä;

3) merenhoidon ympäristötavoitteista;

4) seurantaohjelmasta; sekä

5) toimenpideohjelmasta.

Merenhoitosuunnitelma tarkistetaan yhteen sovittaen muiden Itämeren jakavien Euroopan unionin jäsenvaltioiden kanssa ja yhteistyössä Euroopan unioniin kuulumattomien rantavaltioiden sekä tarpeen mukaan Itämeren valuma-alueella sijaitsevien sisämaavaltioiden kanssa.

7 luku

**Erityiset säännökset**

18 §

*Osallistuminen ja tiedottaminen*

Merenhoitosuunnitelman valmisteluun liittyvä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 26 j §:ssä tarkoitettu osallistuminen ja tiedottaminen järjestetään mahdollisuuksien mukaan vesienhoidon yhteistyön puitteissa. Yhteistyötä tehdään ottaen tarpeellisin osin huomioon valtioneuvoston asetuksessa vesienhoitoalueista (1303/2004) 3—6 §:ssä tarkoitettu yhteistyö ja muu merenhoitoon liittyvä yhteistyö. Merenhoitoon liittyvä osallistuminen ja tiedottaminen tulisi mahdollisuuksien mukaan tehdä samanaikaisesti vesienhoidon kuulemisten kanssa ottaen huomioon edellä 16 §:ssä esitetty merenhoidon suunnittelun aikataulu.

Yhteen sovittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valmistelee osallistumiseen ja tiedottamiseen liittyvän aineiston muiden elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten käyttöön sekä vastaa osallistumisen ja tiedottamisen alueellisesta yhteensovittamisesta. Ympäristöministeriö ja yhteen sovittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus yhteistyössä muiden viranomaisten ja laitosten kanssa käsittelevät osallistumisen ja tiedottamisen tuloksena saadun aineiston ja vastaavat sen huomioon ottamisesta tarpeellisin osin merenhoitosuunnitelmassa.

19 §

*Voimaantulo*

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2011.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2011

Ympäristöministeri *Ville Niinistö*

Hallitusneuvos Ulla Kaarikivi-Laine

*Liite 1*

**Ohjeellinen luettelo merivesien olennaisia piirteitä ja ominaisuuksia määritettäessä huomioon otettavista tekijöistä**

| | |
|---|---|
| Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet | Merenpohjan topografia, syvyystiedot ja maankohoaminen.<br>Vuosittaiset ja vuodenaikaiset lämpötilaolosuhteet sekä jääpeite, virtauksen nopeus, kumpuaminen, meriveden korkeus, altistus aallokolle, sekoittumisominaisuudet, sameus, viipymäaika.<br>Suolaisuuden alueellinen ja ajallinen jakautuminen.<br>Ravinteiden (DIN, TN, DIP, TP, TOC) ja hapen alueellinen ja ajallinen jakautuminen.<br>pH- ja pCO2-profiilit tai vastaavat meren happamoitumisen mittaamiseksi käytetyt tiedot. |
| Elinympäristöt | Vallitsevat merenpohjan ja vesipatsaan elinympäristöt ja kuvaus niiden tyypillisistä fysikaalisista ja kemiallisista ominaispiirteistä, kuten syvyys, veden lämpötilan vaihtelualue, virtaukset ja muut veden liikkeet, suolaisuus, merenpohjan rakenne ja pinnan koostumus.<br>Erityisten elinympäristötyyppien määrittäminen ja osoittaminen, erityisesti niiden luontotyyppien, jotka luonnonsuojelulaissa (1096/1996) tai kansainvälisissä sopimuksissa tunnustetaan tai määritellään tieteellisesti tai biologisen monimuotoisuuden kannalta erityisen kiinnostaviksi. Elinympäristöt alueilla, jotka ominaisuuksiensa, sijaintinsa tai strategisen merkityksensä vuoksi on syytä mainita. Näihin voi kuulua alueita, joihin kohdistuu voimakkaita tai erityisiä paineita, tai alueita, joita on syytä suojella erityisjärjestelyin. |
| Biologiset ominaisuudet | Kuvaus vallitseviin merenpohjan ja vesipatsaan elinympäristöihin liittyvistä biologisista yhteisöistä. Selvityksen olisi sisällettävä tietoja kasvi- ja eläinplanktonyhteisöistä, mukaan luettuina lajit sekä vuodenaikainen ja maantieteellinen vaihtelu<br>Tietoja putkilokasveista, makrolevistä ja vesisammalista ja selkärangattomasta pohjaeläimistöstä, mukaan luettuina lajikoostumus, biomassa sekä vuosittais- ja vuodenaikaisvaihtelu.<br>Tietoja kalapopulaatioiden rakenteesta, mukaan luettuina populaatioiden runsaus, levinneisyys sekä ikä- tai kokorakenne<br>Kuvaus merivesillä esiintyvien merilintulajien populaatiovaihtelusta, luonnollisesta ja tosiasiallisesta levinneisyysalueesta ja tilasta.<br>Kuvaus niiden merivesillä esiintyvien muiden lajien populaatiovaihtelusta, luonnollisesta ja tosiasiallisesta levinneisyysalueesta ja tilasta, jotka kuuluvat lainsäädännön tai kansainvälisten sopimusten soveltamisalaan<br>Selvitys vieraslajien tai tarvittaessa alkuperäisten lajien geneettisesti poikkeavien muotojen ajallisesta esiintymisestä, runsaudesta ja levinneisyydestä merivesillä. |

*Liite 2*

**Ohjeellinen luettelo, joka otetaan huomioon meriympäristöön vaikuttavaa toimintaa arvioitaessa**

| | |
|---|---|
| Fyysinen menetys | Tukahduttaminen (esim. keinotekoisilla rakennelmilla, ruoppausjätteen läjityksellä).<br>Tukkiminen (esim. pysyvillä rakennelmilla). |
| Fyysinen vahinko | Muutokset liettymisessä (esimerkiksi purkupaikoilta, lisääntyneestä valumasta, ruoppauksista tai ruoppausjätteen läjityksestä).<br>Kuluminen (esim. kaupallisesta kalastuksesta, veneilystä ja ankkuroinnista merenpohjaan aiheutuvat vaikutukset).<br>Valikoiva hyödyntäminen (esimerkiksi merenpohjan ja sen sisustan elollisten ja elottomien resurssien tutkimus ja hyödyntäminen). |
| Muut fyysiset häiriöt | Vedenalainen melu (esimerkiksi merenkulusta ja vedenalaisista akustisista laitteista johtuva).<br>Roskaantuminen. |
| Hydrologisten prosessien häiriintyminen | Merkittävät muutokset lämpötilaoloissa (esimerkiksi voimalaitosten purkuvedet) tai virtauksissa.<br>Merkittävät muutokset suolapitoisuusoloissa (esimerkiksi veden liikkeet estävillä rakennelmilla ja vedenotolla). |
| Vaarallisten aineiden aiheuttama pilaantuminen | Synteettisten yhdisteiden (esimerkiksi vesiympäristölle vaarallisia ja haitallisia aineita koskevan valtioneuvoston asetukseen 1022/2006 kuuluvat vaaralliset ja haitalliset aineet, joilla on meriympäristön kannalta merkitystä, kuten torjunta-aineet, kiinnittymisenestoaineet ja lääkkeet, jotka ovat peräisin esim. hajakuormituspäästöistä, alusten päästöistä, ilmakehän laskeumasta ja jokien päästöistä, sekä biologisia vaikutuksia omaavat aineet) joutuminen meriympäristöön<br>Muiden kuin synteettisten aineiden ja yhdisteiden (esimerkiksi raskasmetallit ja hiilivedyt, jotka ovat peräisin esimerkiksi alusten päästöistä, öljy- kaasu- ja mineraaliesiintymien tutkimuksesta ja hyödyntämisestä ja ilmakehän laskeumasta ja jokiperäisestä kuormituksesta) joutuminen meriympäristöön.<br>Radionuklidien joutuminen meriympäristöön. |
| Aineiden järjestelmällinen tai tahallinen laskeminen ympäristöön | Muiden kiinteiden, nestemäisten tai kaasumaisten aineiden johtaminen meriympäristöön järjestelmällisesti ja/tai tahallisesti sikäli kuin se on sallittua muun lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten nojalla |
| Ravinteiden ja orgaanisten aineiden lisääntyminen | Lannoitteista ja muista typpi- ja fosforipitoisista aineista aiheutuva kuormitus (esimerkiksi päästöt piste- ja hajakuormituslähteistä, mukaan lukien maatalous, vesiviljely ja ilmakehän laskeumat)<br>Orgaanisista aineista aiheutuva kuormitus (esimerkiksi viemärit, vesiviljely, jokiperäinen kuormitus) |

| | |
|---|---|
| Biologinen häiriö | Mikrobipatogeenien johtaminen meriympäristöön<br>Vieraslajien meriympäristöön leviäminen ja lajien siirtäminen<br>Lajien, satunnaiset sivusaaliit mukaan lukien, valikoiva hyödyntäminen (esimerkiksi kaupallinen ja virkistyskalastus). |

*Liite 3*

**Laadulliset kuvaajat, jotka otetaan huomioon meriympäristön hyvää tilaa määritettäessä**

1) Pidetään yllä biologista monimuotoisuutta. Luontotyyppien laatu ja esiintyminen ja lajien levinneisyys ja runsaus vastaavat vallitsevia fysiografisia, maantieteellisiä ja ilmastollisia oloja;

2) Ihmisen toiminnan välityksellä leviävien tulokaslajien määrät ovat tasoilla, jotka eivät haitallisesti muuta ekosysteemejä;

3) Kaikkien kaupallisesti hyödynnettävien kalojen sekä äyriäisten ja nilviäisten populaatiot ovat turvallisten biologisten rajojen sisällä siten, että populaation ikä- ja kokojakauma kuvastaa kannan olevan hyvässä kunnossa;

4) Meren ravintoverkkojen kaikki tekijät, siltä osin kuin ne tunnetaan, esiintyvät tavanomaisessa runsaudessaan ja monimuotoisuudessaan ja tasolla, joka varmistaa lajien pitkän aikavälin runsauden ja niiden lisääntymiskapasiteetin täydellisen säilymisen;

5) Ihmisen aiheuttama rehevöityminen, erityisesti sen haitalliset vaikutukset, kuten biologisen monimuotoisuuden häviäminen, ekosysteemien tilan huononeminen, haitalliset leväkukinnat ja merenpohjan hapenpuute, on minimoitu;

6) Merenpohjan koskemattomuus on sellaisella tasolla, että ekosysteemien rakenne ja toiminnot on turvattu ja että etenkään pohjaekosysteemeihin ei kohdistu haitallisia vaikutuksia;

7) Hydrografisten olosuhteiden pysyvät muutokset eivät vaikuta haitallisesti meren ekosysteemeihin;

8) Epäpuhtauksien pitoisuudet ovat tasoilla, jotka eivät johda pilaantumisvaikutuksiin;

9) Kalojen ja ihmisravintona käytettävien muiden merieliöiden epäpuhtaustasot eivät ylitä lainsäädännössä tai muissa asiaa koskevissa normeissa asetettuja tasoja;

10) Roskaantuminen ei ominaisuuksiltaan eikä määrältään aiheuta haittaa rannikko- ja meriympäristölle; sekä

11) Energian mereen johtaminen, mukaan lukien vedenalainen melu, ei ole tasoltaan sellaista, että se vaikuttaisi haitallisesti meriympäristöön.

*Liite 4*

**Seurantaohjelmaa laadittaessa huomioon otettavat vaatimukset**

Seurantaohjelmassa:

1) tuotetaan tietoa, jonka avulla voidaan arvioida meriympäristön vallitseva tila, sen suhde hyvään tilaan sekä edistyminen hyvän tilan saavuttamisessa ottaen huomioon edellä liitteissä 1 ja 2 osoitetut tekijät mukaan lukien niiden luonnollinen vaihtelu;

2) varmistetaan ympäristötavoitteisiin liittyvien indikaattoreiden määrittämiseen tarvittavien tietojen tuottaminen;

3) varmistetaan toimenpideohjelman toimenpiteiden vaikutusten arviointiin tarvittavien tietojen tuottaminen;

4) määritetään meriympäristön tilan muutoksen syy ja mahdolliset korjaavat toimenpiteet, joita olisi toteutettava ympäristön hyvän tilan palauttamiseksi;

5) kootaan tietoa kemiallisista epäpuhtauksista, joita havaitaan ihmisten ravintona käytettävissä, kaupallisen kalastuksen alueilta saatavissa lajeissa;

6) osoitetaan, että valituilla toimenpiteillä saavutetaan toivotut muutokset eikä niillä ole ei-toivottuja sivuvaikutuksia; sekä

7) arvioidaan osana meriympäristön tilan alustavaa arviointia ympäristöolosuhteiden tärkeimpiä muutoksia.

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ EDITA PRIMA OY / EDITA PUBLISHING OY ISSN 1455-8904 / 1237-3419 (painettu)